הגדולה בהצגות ישראל – שכמעט הצליח

הבוקר (לא)

אימפרוביזציה

שום דבר לא הושאר למקרה העיתר. המחזה בויים בידי במאים מומחים. כתב־היד נכתב מראש. התפאורה קושטה בצבעים ורודים. הנפשות הפועלות תפסו את מקומן, כשכל אחד יודע בעל־פה את תפקידו. לחשנים הוצבו בנקודות המפתח. בקורת חיובית בעתונות הובטחה מראש.

אם בכל זאת נכשלה ההצגה, הרי זה מפני שהבמאים ניסו לתפוס את המרובה. הם לא הסתפקו בהצגה הרגילה. כדרכם של הדרמטורגים הגדולים, ניסו לביים הצגה בתוך הצגה. הראשונה היתה הצגת דויד בן גוריון למען בוחריו. השניה היתה הצגת קבוצת־החצר למען ביג'י עצמו.

הפרולוג התרחש בתל־אביב. הטלפון צילצל בשתי מערכות עתוני הערב, שאפשר לסמוך עליהם במקרים כאלה, ולסוכנות עת"ם, המשרתת את כל העתונות היומית. צלמי יומן החדשות גבע וצלם לשכת העתונות גויסו לתפקיד: להנציח את הה־מחזה הגדול כשמנהיג הדור יורד אל העם, כאחד מבני התמותה הפשוטים, כדי להיזכח במו עיניו כיצד חיים העולים אותם הביא ארצה.

באותו זמן הוכנו התפאורות במקום ההצגה. הבמאים בחרו בישוב העולים אשדוד־ים, מפני שלמראה חיצוני הוא פר־סונגי יותר מישובי־עולם אחרים, שדלותם בולטת גם לעין זר. יצחק רובינסון, מנהל בית־הספר, ביטל את השתתפותו בחתונת מזכירתו בבאר־שבע, הכין את תלמידיו לקראת הבקור החשוב למחרת היום. מזכיר מועצת הפועלים, שאול בן שמחון, נלכד בתל־אביב, אחרי משלוח מברק בהול וחי־פושים במונית במשך שעתיים. מיבנה הוועץ יושב־הראש המזוקן של המועצה האיזורית שלמה אפרתי, כדי לתת להצגה את הגוון הדתי הדרוש כל־כך לחלק מן הבוחרים.

הבקור היה כמובן בקור־פתע, ללא הודעה מוקדמת. בן גוריון ידע זאת, לא ידעו זאת אנשי המקום, שהצטופפו במהוגיהם במרכז העיירה, לבושים בבגדי־חג. ארגון אמהות עובדות במקום דחה את אסיפתו לשעת בקורו הבלתי־צפוי של המנהיג הדגול. פורטונה אדלר רצה לקנות חלב.

★ ★ ★

תקלה ראשונה בהצגה

"וא בא," השמיע מישהו את האות, ועשרות הנשים פתחו ביללות המ־סורתיות ומחאו בכפיהן. במכונית הרא־שונה ישב מנהל משרד־הבטחון, שמעון פרס, שהתפנה מעסקיו הבטחוניים האחרים, ככיבוש אגודת ישראל־צרפת. מארגני הה־צגה ישבו לידו, מוכנים גם הם לזכות בצילום חינם. אחריהם נסע ביג'י, רעייתו ומזכירו הצבאי, אל"מ חיים בן דויד.

הצלמים, שהובאו עשר דקות לפני ה־בקור הבלתי־צפוי, עמדו דרוכים. ההצגה התחילה. מקרב הקהל יצא בצעדים איטיים הרב הישיש שלום כהן, מנהיגה הרוחני של העדה הצפון־אפריקאית במקום, הניח את כף ידו בין כנפי השיער המתנופפות ברוח של ביג'י וברך אותו ב„ארי אדוני פניו אליך!" פה חל הקלקול הראשון: רב שני, שברכתו לא נכללה בתסריט, הושיט גם הוא את ידו לברכה. למרות מורת־רוחם הבולטת של הבמאים, הם לא העזו להפריע לו.

כשתמה ביג'י עצמו על ריבוי הרבנים, הורגע: זה רק החצי, באשדוד־ים יש ארבע עדות, וארבעה רבנים.

למרות שאשדוד־ים היא אחד המקומות היותר נאים מבין ריכוזי־העולים, היתה ל־פחות מבקרת אחת בלתי־מרוצה. האנשים שעמדו בקירבת פולה בן־גוריון טענו אחר־כך ששמעו קריאה מפיה: „אוף, למה הביאו אותנו למקום כזה!"

★ ★ ★

„לא צריך ילדים בפחון"

מכאן הובילה הדרך ישר לפחונם ה־מבריק והמצוחצח של מריו (28) ופורר־סונה (20) אדלר. היה זה בלתי־צפוי. רק במקרה היה אדלר השכיר העשיר ביותר במעברה — טרקטוריסט המרוויח פי שניים או שלושה מהממוצע במקום. פולה נשקה את לחיי פורטונה, שאלה לגיל בתה הי־חידה רותי (חמשה חדשים) וקבעה „לא צריך יותר ילדים פה בפחון." פורטונה הגישה את החלב, וביג'י שתה תוך כדי שיחה נעימה עם העולה המאושרת. „איך זה קרה שבת קזבלנקה יפה כמוך נשאה דוקא לבחור יוצא ארגנטינה?"

אמה של פורטונה, שנכחה במקום במקרה, שלא לפי כתב היד, ביקשה רשות משלמה לוי, נציג הסוכנות באשדוד־ים, להציג בפני ביג'י את מצבה הקשה. אחרי שש שנים בארץ עובד בעלה בעבודות דחק, בימים שאין גשם, והכנסתו אינה מספיקה לפרנס את ששת הילדים הצעירים. לוי

מה שראה בן־גוריון הזוג המעורב פורטונה (מרוקו) ומריו (אר־גנטינה) אדלר, בפחונם שצוחצח והוברק מב־עוד יום על־ידי הבמאים המקומיים. פולה בן־גוריון, נהנתה לראות את בתם המטופחת של הזוג הצעיר, יעצה לפורטונה לא להוסיף וללדת ילדים בפחון. בן־גוריון שתה כוס חלב, שהוכן לו מבעוד יום ושאל את פורטונה הנבוכה, כיצד נשאה לבעלה הארגנטיני.

במדינה

העם תמצית השבוע

קר.

מדיניות

הסוס המפסיד

מסביב לכדור הארץ, גאו השבוע רחשי לבם של שוחרי־החרות. עוד מלחמת־שיח־רור אחת, ממושכת ורבת־יסורים, הגיעה אל תעודתה. לוחמי־השיחרור הקפריסאיים שמו לאל את מאמציהם הרגילים של הברי־טים „להפריד ולמשול". ביוזמה נועזת ו־חסרת־תקדים עשו יד אחת, להעמיד את הבריטים בפני עובדה מוגמרת.

קפריסין הלוחמת הגיעה אל סף עצמאותה.

בדרכי סרגון. לגבי האזרח הישראלי, היתה התרוממות הרוח מלווה בהרהורים נוגים.

גורלה של קפריסין היה קשור מאז שחר ההיסטוריה בגורל ארץ־ישראל. מחופי כנען פלש סרגון מלך ארם־נהרים, לפני 3000 שנה, לקפריסין. מאז נערכו פעמים רבות פלישות בכיוון זה או בכיוון ההפוך. ואילו לגבי ישראל החדשה, המנותקת משלושה צדדים, יש לקפריסין עמדת־מפתח איסטרא־טגית — היא שולטת על המבואות של הגבול הרביעי, הים.

קל היה לרכוש בעוד מועד את אהדתם הנצחית של בני־קפריסין. לא פעם נשמעו בישראל הקולות׳ שדרשו להפגין אהדה דיפלומטית למלחמת־השיחרור הקפריסאית, להושיט לה עזרה מעשית בנשק ובהדרכה. אולם המדיניות הישראלית שמרה במקרה הטוב ביותר על ניטראליות אוהדת לבריטים. לקפריסין החדשה אין עתה כל סיבה לגלות אהדה יתרה לישראל. כמו יתן, ארץ־האם, תנקוט מן הסתם בקו של ניטראליות עויינת.

טאנקים לרודן. לא היה זה המקרה היחיד בה הראתה ממשלת ישראל כשרון מוזהר לשים את כספה על הסוס המפסיד.

השבוע הושמע שמה של ישראל בשידורי־רדיו ובנאומי־תעמולה ביבשת הדרום־אמ־ריקאית, האחוזה בהתלהבות של גירוש רודנים. הגורם: הגילוי כי ישראל סיפקה טאנקים מעודפי השלל של סיני לממשלתו המגואלת־בדם של העריץ באטיסטה, שהפ־עילם נגד לוחמי־השיחרור של פידל קאס־טרו. בצ׳ילי ובחונצואלה, האשימו הנואמים את ישראל בעשיית יד־אחת עם כוחות השחור בעולם, הגיעו לעתים לעברי פי פחת של אנטישמיות גלויה.

בשביל מדינה, שרכשה את עצמאותה הר־דות לעזרת שוחרי־החרות בעולם כולו, היה זה מאזן בלתי־מעודד.

ההסתדרות

דת ולאום

„האסיאתים אינם מבינים את זה!" קרא ראובן ברקת, איש־החוץ של ההסתדרות. „זה" היה המבנה המיוחד־במינו של ה־הסתדרות, שעוד היום אין בה אף חבר לא־יהודי אחד. הסתדרות פועלים סוציאליס־טית, הבנויה בעצמה על בסיס לאומי־גזעי־דתי, אינה יכולה להטיף בהצלחה מוסר לבני אפריקה ואסיה.

מנהיגי מפא"י לא התלהבו לרעיון. במ־שך שני דורות לחמו מלחמת־גבורה למען עקרון „העבודה העברית", שגרם להוצאת הערבים מתחום החיים הלאומיים העבריים בארץ, דחף את המוני הערבים בארץ לידי המופתי הקנאי. המלחמה למען „עבודה עברית", שקבעה את דמות המשטר הקיים בארץ והעלתה לגדולה את מזכיר־ההס־תדרות דויד בן־גוריון, היא שקבעה מרא־שיתה את דמות ההסתדרות הכללית של העובדים „העברים" בארץ־ישראל.

„עקרונית" או לא? מאז קום המ־דינה, היה קשה יותר ויותר לשמור על מבנה זה, מול הביקורת החריפה מכל פינות העולם. תחילה ניתנה לערבים ה־זכות להצטרף ל„איגוד המקצועי". היוזמים קיוו כי המבקרים הזרים לא יבינו שהחלטה זו לא נתנה לערבים את הזכות לבחור ולהיבחר למוסדות, המכריעים את גורל האימפריה הכלכלית והפוליטית האדירה של

(המשך בעמוד a)

• ביניהם: **העולם הזה**, אשר קרא לפני שנתיים לשינוי הקו, במאמר ראשי תחת הכותרת „גם קפריסין היא ארץ־ישראלית".

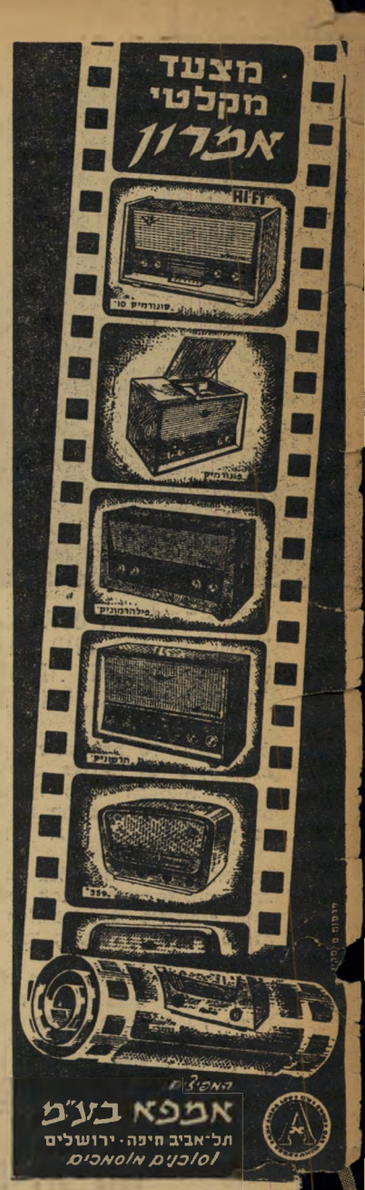

צמר...

דברי סריגה וכל האריגים העדיניים מכבסים אך ורק בקצף רך ללא אלקלי של טקסטיל שמפו.

שימו לב

טקסטיל שמפו אמיתי רק אם האריזה נושאת את תמונת הילד של טקסטיל שמפו.

תוצרת נקה המפיצים היחידים חברת נורית בע"מ